

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dar prenumeratiunile se primescu
in tóte dílele.

Pretílu pentru Ostrunguri'a: pre anu
8 fi. pre 1/2 de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre 1/2 de anu 5 fi.
pre unu triluniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte síodieniele síbanii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile seprimescu cu 7 cr. de
linia, sí 30 cr. tacse timbrale.

In sesiunea de scaldá.

Dam'a Ungari'a: Asi voi, domnulu meu, sà invetiu a innotá, ca nu
cumva sà me innecu in detoriele mele.

Profesorele de innotatu: Nu poti, cocóna; — esci pré slaba de plu-
meni!

Programulu și faptele eroice a unui deputatu
„Mandarin“ (ajutantul lui „Mufti“),
și metamorfosările argatutiului seu
„Flecea.“

— Hori de pe a ôce de pe la Biinsiu. —

Suau pe valea Crisiului,
Chiaru pe siesulu Biinsiuului,
Este-unu cereu alegatoriu,
Ce-a 'ngrozitu adeseori,
Pe tiranii-asupritori.

Dér' dorere și amaru,
C'asta-di și pe-acelu otaru,
Au crescutu, pe nesciute,
Polomide-afurisite,
Si-acum'a cei cumparati,
Facu totu certe între frati

* * *

Dér' să trecemu la poveste,
La povestea fora veste,
Cum adeca și la noi
S'a latitu bôl'a de oi?

*

Eră di de serbatória,
Serbatória 'mbetatória.
Candidare d'ablegatu,
Precum in porunci s'a datu.
Deci cei ce au dreptu la votu,
S'au astrinsu la Biinsiu botu,
Ca s'asculte, să 'ntieléga,
Pe celu ce voru să-lu aléga.

Dér' Dómne, ce lovitura,
Si-amara pacalitura.
Teni Cosm'a celu iubitu.
Ca Kozmás ni s'a ivitu.
Si, cu nespusa 'ngamfare,
Ni sbierà în gura mare:
Cà trecendu la „liberali“
Nu cunósce „natiunali“
Ci ca Mefistofele,
Va da cu copitele.
In totu ce nu-e „liberalu“,
Fia càtu de natiunalu!
„C'am luptatu cu barbatia,
— Dise Kozmás cu trufia, —
Si nemicu n'am castigatu,
Deci și eu m'am stramutatu.
Am fostu eu și natiunalu,
De-acum voiu fi liberalu,
Cà partida mai selintita
Si mai rea, chiaru urgisita,
Ca partid'a natiunala
Nu-e, cà nu scí' poruncéla,
Neci s'asculte, neci să taca,
Candu domnii ni totu ataca,
Ci eutédia să desfaca,
Trebi, ce nu li spre placere
Domniloru de la potere.
Eu déra m'am căpăritu,
Deci Clubulu l'am parasitu,
Si m'am dusu for' amenare.

La celu Tus'a sciti voi care. . . .
Sà me faca vr'unu domnu mare
Si-am subscrisu programulu lui,
M'am datu de totu d. . . . omnului;
Deci dér' voi prosti și orbiti,
De mine să ve lipiti,
Cà pe barb'a mea vi spunu,
In scaritia cum me punu,
Vi voiu resplatí la toti —
„C'o maciuca de trei coti!“

Dup'aceste vorbe late,
Cu forfoiu mare 'ndrugate,
S'aridica ca unu znopu
Vasilica, protopopu,
Si cu mare sbieratiune,
Si mai multa plecatiune,
Mi-lu rôga ca să priimésca,
Slugib'a grea, deputatiésca.

Déra Kozmás Párt-én ur,
Ne sentiendu-se siguru,
Mai antaiu s'a apucatu,
Si să fia-asiguratu,
Unu teneru și-a abonatu,
Care 'n partea romanésca,
Precum și 'n cea unгурésca,
Totu mereu să cortesiésca,
Si să-lu laude ne'ncetatu,
Sà reiésa deputatu.

Planulu n'a fostu retacitu,
Cà Kozmás a și gasitu
Unu fetioru ludu, tenerelu,
Si la minte usiurelu,
Pe care l'a caimacitu,
Imbetatu și asurditu,
Pana ce a retacitu
Si-astu-feliu fostulu bravu surcelu,
S'a facutu argatu misielu,
Cortesi pentru cei stricati,
Slugutia la renegati;
Si ca să fia mai gelnicu,
Sà s'arete și elu vrednicu
A facutu unu stégu domnescu,
Stégu domnescu, stégu ungurescu. —
Si ca s'apare dusmanu,
(Elu care acum mai anu,
D'in zelu mare, romanescu,
A raptu stégulu ungurescu.)
Asta-di ilu inaltia susu,
Ba si pe casa l'a pusu,
Si-a deschisu o lista mare,
Pentr'o mare banchetare,
Banchetare de infratire,
Spre-a lumei risu și uimire!

Éta Kozmás celu vestitu,
Si fiulu celu retacitu,
Cum sunt . . . si ce-au ispravitu . . .
Decandu domnii i-au peítu!

Talmesiu-balmesiu.

(§.) Dlu *Savu P.* capelanu ces. reg. castrense in A. n. este unu celebru artistu in caligrafia, sculptura si pictura.

Meritulu Domniei Sele este cu atatu mai mare, cu catu nu a facutu studiu la vre o academia de bele arti, ci e unu naturalistu numai, era scol'a i-a fostu si i este propri'a sa diligentia.

Dinsulu deja are mai multe piese laudabili de caligrafia, sculptura si pictura, pe cari cei ce le-au vedutu le apretiuescu multu si vorbescu de ele. —

Septemania trecuta eram in fortareti'a A. in o societate de ofitieri dela militi'a ces. reg.

Si intre altelese facu vorba de naturalistulu nostru si de frunosele sele piese.

— „Mie mai multu mi place portretulu sociei sele,“ — dise unu sublocotenentu teneru. — „Elu este intru adeveru esecutatu cu multa dibacia, si reprezenta in frumusetiele sele unu angeru dragalasiu chiaru. — Are inse o mare sminta. A-nume i este facutu o cruciulitia pe peptu, fore inse, ca ea sa fia aninata de gutu cu unu gaetanu, o firma, ori vre unu lantiu (catusia). Ei bine, cum se pote sa stee a-colo acea cruciulitia singura?“

— „Pre usioru!“ — i respunse unu locotenentu — „ea se tiene a-colo de puterea atractiva a magnetismului d'in peptulu ei, — si nu va sa cada de feliu!“

(§.) La anulu Domnului 1851, a fostu esundatu Muresiulu in Aradu, si totu giurulu lui a statu mai multe dile sub apa. Case multe s'au derimatu; unii s'au innecatu; altii periau de fome.

Magistratulu cetatiei a facutu apelu la indurarea sateniloru d'in districtu.

Pe tempulu acel'a era unu primariu energiosu la Siri'a, Teodoru Suciul ilu chiamá, era poporulu ilu mai poreclise „Dascalu,“ ca-cu era ce-va carturariu si procopsitu.

Acest'a ambla d'in usia in usia pe la omeni dupa pane pentru nefericitii d'in Aradu, si catu a potutu aduna a dusu-o la magistratualnicii d'in Aradu.

— „Pucina pane ni-ati adusu,“ — ilu infruntara falosii ampoiati, in locu sa-i fia multiumitu.

— „A-poi da; vi-ama dusu cata am capetatu!“ — li respunse primariulu — „dera candu noi, satenii, venimu a-ici, la orasiulu Dvostre, neci chiaru apa nu capetamu fore ban!“

(§.) Unu crestinu a desonestatu pre unu vecinu alu seu asemene crestinu, dreptu ce a fostu trasu la lege.

Judecatoriulu: esci acusatatu mai, ca ai desonestatu pre vecinulu teu; este dreptu, seu nu?

Acusatulu: dreptu este, domnule, l'am batujocoritu.

Judecatoriulu: a-poi pentru ce l'ai desonestatu?

Acusatulu: pentru ca m'a injuratu de Domnedieu!

Judecatoriulu: in restempu de dile 8. ai sa-i solvesci fi. 100. si in spese procesuali fi. 25. sub greomentu de esecutiune; ca-cu in contr'a lui Domnedieu tote-su permise, era in contr'a omeniloru nu! Intielegi mai? Apelezi, ori nu?

Acusatulu: a-poi deca merge treb'a asiè: pe pamentu n'am ce apelá, fore apelu la bunulu Domnedieu! . . .

(§.) Unu candidatu de deputatu dietale dupa alegeri capetase o aprindere de grumadi si a-poi vatematu de ghetete si vre o 2. rane pe petiorulu dreptu, in catu avea sa amble legatu la grumadi si capu si de petioru sciopetandu.

Firesce, „nulla calamitas sola.“

Dilele trecute a avutu sa faca o caletoria oficioasa la comun'a B., la puntulu celu mai indepartatu in districtulu Aradului.

A profitatu inse de ast'a ocase, spre a cerceta si pre cuscrii sei iubiti d'in a-propiereea acelei comune. a-nume d'in comun'a Z.

— Dera cu tine ce s'a intemplat? pentru numele lui Dumnedieu! — ilu intrebara cuscrii sei inspaimentati.

— Am onore a me presentá dela batai'a d'in Chisineu! — fu respunsulu glumitoriu alu candidatului cadutu.

(§.) In 9—10. Maiu an. cur., cu ocase alegeri membriloru pentru catastru, bim-basi'a *Keveri* a fostu la *Zimbru* (district. Aradului), si ca omu istetiu si harnicu, ce este, ispravindu unu lucru, s'a prinsu de altulu, a-nume: de a visita cancelari'a bravului notariu, care este unu spine in ochii puterniciloru.

Cancelari'a lui e in celu mai bunu rondu.

Ei dera bim-basi'a totu trebuie sa afle nodulu in papura.

Si alu naibei sa fia, sa vedi, ca l'a aflatatu.

Stati sa vi-lu spunu.

A datu de unu actu, pe care notariulu Const. Talosiu a fostu scrisu *romanesce*: „se ia spre scire si se da primarieloru,“ (firesce, la primarii de tierani romani, cari neci ca sciu alt'a limba).

— Cum cutedi a scrie romanesce in tier'a Unguresca?

— Da, me rogu, ast'a este limb'a declarata a comunelor si se baseza pe legea nationalitatiloru art. 44. d'in 1868. Si mie reprezentanti'a comunelor nu-mi permite a scrie in o alta limba.

„Asie este!“ — strigara duoi tierani zelosi, fitori de facie: Georgiu Halicu juratu si Nicolau Motorc'a representante comunale d'in Iosasielu. — „Noi nu-lu lasamu sa scrie in alt'a limba!“

Bim-basi'a nu s'a acceptatu la atat'a resistintia d'in partea nescaroru tierani simplii, la cari, cu terorismulu seu, ajunsese la titulatur'a de „Mari'a Sa,“ si buna ora ca Irodu imperatulu, candu dadea d'in petioru, inainte de ast'a tota lumea se cutremura de elu. Dreptu-ce aprinsu de mania, ca unu tutcanu, sare la Georgiu Halicu juratulu, si mi ti lu-a luat de lu-a-scosu cu man'a sa a-fore d'in cancelari'a satulu; era pre reprezentantele comunale Nicolau Motorc'a mi l'a ocaritu. injuratu, svaditu si batjocoritu, si ce a pusu pe elu, sa nu puna Ddieu neci pre dusmanulu lui celu mai mare, pre dlu bim-basi'a.

Astu-feliu se gata procesulu ungurescu: pe scurtu si bine, in verbalitate si publicitate.

— Denique „potentes potenter agunt,“ — dera nu pone-e lumea.

Totu acelu bim-basia asemene si d'in asemene motivu a facutu si cu scrietoriulu comunale d'in Iosasi (distr. Aradului)

— Ore dlu *De-baiu-da* pentru ce nu si-areta si a-ci energi'a sa. buna ora cum a aretatu-o pe la alegerile de deputati? Ha?

Anecdote.

(D'in magazin'a lui Piticota.)

„Dăieu scie ce să fie, că-ci de candu sum mire, sentiu greutate de centenariu în anim'a mea,” — dîse unu teneru în vagonu vecinului seu.

„Taci,” — respunse acest'a — „să nu te audia conductorulu. că-ci vei solvi mai multu.” —

Unu preutu infruntă pre unu teneru, care nu de multu s'a insoratu, pentru-că neincetatu se certă cu soc'la sa, și în urma dîse: „și cu atătu mai pučinu ve potu escusă, cu cătu voi aru trebui să fii unu corpu și unu sufletu.” —

„Unu corpu și unu sufletu dîci? . . . Dîe parinte, asî voi să asculti odata la feréstr'a năstra, că-ci ai crede, că suntemu 20 în casa.” —

Napoleonu, surîdindu malitiosu, întreba pre unu renumitu medicu parisiianu: „Te rogu, spune-mi cati omeni ai ucîsu de candu practisibi?”

„Sîre” — respunse mediculu — „cum cu 500,000 mai pućini decatu Majestatea Vostră!” —

Unu preutu predică multu despre minuni. Unu țieranu, care nu potu să fie în curatu cu conceptulu despre minune, se duse după liturgia în altariu, să cêra deslucire de la preutu. Preutul promise a-i implii dorint'a, și i dîse să ascepte pućintelu în biserica. Țieranulu de la unu tempu se adunci în cugete și combinatiuni, candu d'odata se tredi c'o strasnica palma d'in deretru, astu-feliu în cătu cadîu la pamentu. Preutul lu-întrebă cu tōta linisea, dēca a sentitu palm'a, sēu ba?

„Da, am sentitu-o, inca cătu de bine!” —

„Vedi, dēra, iubite,” — reflectă preutul — „dēca n'ai fi sentitu-o, a-poi aru fi fostu minune.” —

Unu docînte întreba pre unu invetiachelu, că cari sunt averile cele mai îndelungatu țienetōrie ale omului. Prunculu a respunsu: „ōlele de feru.” —

Unu medilocu de a scapă de asîe numitii „*armer Reiesender*” (vagabundi mai cu sēma.) Dēca vine care-va și cersîesce, întreba-lu, că pōte-ti în schimbă unu florinu, că-ci n'ai bani merunti? Dēca-ti va respunde că da, atunci să-i dîci iritatu: „Nu ti-e rusine a cersî, dēca ai atătia bani?” — er' dēca va dîce ba, atunci i reflectēdia liniscitu: „Dēca nu poti, mi pare fōrte reu, n'am ce-ti face!”

Unu speculantu de bursa totalu ruinatu se faci în urma scrietoriu. Cine-va dîse a-poi despre elu, că mai antaiu papirulu l'a ruinatu pre elu, ēra acum'a elu ruinēdia papirulu. —

A. „Vii asta-di la teatru? Se va representă o piesa nōua: „Muierea jalusa.”

B. (suspinandu) „O piesa nōua? comedi'a acēst'a dōra soci'a mea o produce de trei ani de dile.” —

Elu: Dsiōr'a mea, cutediu a te cere să fii soci'a mea.

Ea: Mi-pare reu, Dlu meu!

Elu: Cum, dōra n'am destulu interesu pentru Dta?

Ea: Ba da! interesu destulu, inse pré pućinu capitalu. —

La o venatōria unu rege trase a-supr'a unei vulpe, inse nu o nimeri, și astu-feliu vulpea o tulă la sanetōs'a. „Acēst'a nu-e curțēna,” dîse regele, că-ci dēca ar fi atare, s'ar fi facutu mōrta.” —

Unu advocatu țienū odata o peroratiuna lunga inaintea judeciului. Advocatul contrariului perdū paciuti'a și impatā, că amintitulu advocatu vorbesce pré multu a-supr'a unui lucru baccatelu. Vorb'a adēca erā despre o fantana, pentru a carei posesiune se certau duoi negutiētōri de vinu ce sîdea langa olalta.

„O fantana me rogu, — intrerupse judele pre advocatul impacientu, — nu este unu lucru neimportantu pentru unu negutiētōriu de vinu.” —

Ce-ti numeri degetele? — întreba unu maestrul (papucariu) pre invetiachelulu seu.

„Numeru cāte femei rele sunt în casa?”

„D'a-poi cāte sunt?”

„Dimprauna cu jupunēsa Dtale, sunt sîepte.” Maestrulu numai decātu luă pre prunculu naibei la trei parole.

— „Ba nu!” — strigă acestu-a „am numeratu reu, că-ci fore dēns'a sunt sîese.”

Canele unui advocatu fură dela unu macelariu o bucata de carne. Macelariulu intalnindu-se mai tardu cu advocatululu lu-întrebă:

„Este ore detoriu proprietariulu unui cane să-mi solvēsca pretiulu carnei, dēca canele lui a mancatu dela mine carne?”

Advocatululu dîse, că este detoriu.

A-poi atuncia, — replică macelariulu — te rogu să mi platesci 15 grositie pentru carnea, ce canele Dtale a furatu de la mine!”

Advocatululu tacu și plati. Inse după ce ajunse a-casa, se puse și scrisu unu contu pe sēm'a macelariului, care trebui să-i solvēsca unu florinu și 15 grositie pentru svatulu ce advocatululu a datu lui.

„Voi inca ati potē să-mi dati o crescere mai buna,” — dîse la prandiu o fetitia parintloru ei.

„D'a-poi ce? nu-ti convine crescerea ta?” — întreba parintele ei mirandu-se.

„Voi mi-dati pré pućina carne,” — respunse micuti'a. —

Unu domnu și-cumparā o peleria de paie și ajungāndu a-casa întreba pre servitōriulu seu, că cum i stă peleria?

„Fōrte bine” — respunse acest'a — „ca și cum ti-aru fi crescutu d'in capu.” —

Unu pruncu sparse o feréstra. Parintele maniosu lu-agrai:

„Scil tu ce meriti pentru acēsta mistelia?”
Adi, tata, nu pretindu nemle'a,” dîse prunculu istetiu. —

Intrebări importante.

Tempulu avutu-a mai multu decātu unu dinte?

Cāte spitie are rōt'a tempului?

Fruptele sciintieloru sunt mai apte, ore de fieru, ori de uscatu? In ērn'a grea cursulu vietii se pōte ore folosi ca cursu de ghiatia?

Culmea glōriei cătu este ore mai naltu preste suprafacea marii?

Cātu de lunga este legatur'a amicitiei și cătu cōsta ore cotulu?

Bucinulu redactionei.

Dlui I. T. in Lipov'a: se va.

Dlui Constantinu T. in Caransebesin: costulu abonamentulu pentru 3. lune este fi: 2. și nu fi. 1. cr. 50. Restezi inca cu cr. 50. Tramite restulu.

An 18bl. Theater Casino & Leseverein in Oravicza: mir biten um noch 50 fr. vierteljährlig.

Dnisiōrei Mari'a B. in Jul'a: încātu nu ti-ai reînōitu abonamentulu pentru noulu trilhniu, s'a întielesu de sine, fore să fii mai avutu necesitatea a-ti osteni gentil'a mauntia cu seriēra corespondintiei și a-ti usioră portmonēulu cu cruceri 2, ce i-ai datu pentru portulu postale. Adio damicela, usiora ca o gazela.